YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN PRESIDENTIN MÄÄRÄYS

27 päivänä syyskuuta 2004 *

Asiassa C-7/04 P(R),

jossa on kyse yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 57 artiklan toiseen kohtaan perustuvasta valituksesta, joka on pantu vireille 9.1.2004,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään R. Wainwright ja C. Ingen-Housz, prosessiosoite Luxemburgissa,

valittajana,

ja jossa valittajan vastapuolina ja muina osapuolina ovat

Akzo Nobel Chemicals Ltd, kotipaikka Lontoo (Yhdistynyt kuningaskunta), ja

Akcros Chemicals Ltd, kotipaikka Surrey (Yhdistynyt kuningaskunta),

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

edustajinaan advocaat C. Swaak ja avocate M. Mollica,

hakijoina ensimmäisessä oikeusasteessa,

joita tukevat

European Company Lawyers Association (ECLA), edustajinaan advocaat M. Dolmans ja advokat K. Nordlander, solicitor J. Temple-Langin valtuuttamina,

Council of the Bars and Law Societies of the European Union (CCBE), edustajanaan J. Flynn, QC, ja

Algemene Raad van de Nederlandse Orde van Advocaten, edustajanaan avocaat O. Brouwer,

väliintulijoina,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN PRESIDENTTI,

julkisasiamies A. Tizzanoa kuultuaan,

on antanut seuraavan

määräyksen

1 Tämä valitus on tehty Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentin yhdistetyissä asioissa T-125/03 R ja T-253/03 R, Akzo Nobel Chemicals ja Akcros Chemicals vastaan komissio, 30.10.2003 antamasta määräyksestä (Kok. 2003, II-4771, jäljempänä valituksenalainen määräys).

2 Tällä määräyksellä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentti ensinnäkin hylkää vaatimuksen lykätä sellaisen 10.2.2003 tehdyn Euroopan yhteisöjen komission päätöksen täytäntöönpanoa, jolla muutetaan 30.1.2003 tehtyä päätöstä, jolla Akzo Nobel Chemicals Ltd, Akcros Chemicals Ltd, Akcros Chemicals ja niiden tytäryhtiöt velvoitetaan alistumaan 6 päivänä helmikuuta 1962 annetun neuvoston asetuksen N:o 17 (perustamissopimuksen [81] ja [82] artiklan ensimmäinen täytäntöönpanoasetus) (EYVL 1962, 13, s. 204) 14 artiklan 3 kohtaan perustuvaan tarkastukseen, ja hän hylkää toisaalta vaatimuksen määrätä muista välitoimista näiden välitoimien hakijoiden etujen turvaamiseksi (asia T-125/03 R). Toiseksi hän hylkää yhtäältä osittain vaatimuksen lykätä sellaisen 8.5.2003 tehdyn komission päätöksen täytäntöönpanoa, jolla hylätään pyyntö saattaa tarkastuksen yhteydessä kopioidut viisi asiakirjaa asianajosalaisuuden piiriin, ja hän hylkää toisaalta vaatimuksen määrätä muista välitoimista näiden välitoimien hakijoiden etujen turvaamiseksi (asia T-253/03 R).

3 Akzo Nobel Chemicals Ltd ja Akcros Chemicals Ltd (jäljempänä Akzo) panivat 16.2.2004 jättämällään kirjelmällä vireille vastavalituksen, jossa ne vaativat

valituksenalaisen määräyksen kumoamista siltä osin kuin siinä hylätään kokonaan asiassa T-125/03 R jätetty välitoimihakemus ja siltä osin kuin siinä hylätään osittain asiassa T-253/03 R jätetty välitoimihakemus.

4 Väliintulijat esittivät Akzon vaatimusten tueksi huomautuksensa 16.2.2004 jättämillään kirjelmillä.

5 Komissio esitti vastavalituksesta huomautuksensa 16.4.2004 saatuaan sitä ennen pidennettyä niiden esittämiselle asetettua määräaikaa.

6 Koska asianosaisten ja muiden osapuolten kirjallisissa huomautuksissa on kaikki vaatimusten ratkaisemisen kannalta tarpeelliset tiedot, asianosaisten ja muiden osapuolten suullisia huomautuksia ei ole tarpeen kuulla.

Tosiseikat ja asian käsittely ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa

7 Asian ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa käydyn menettelyn perustana olevat tosiseikat esitetään valituksenalaisen määräyksen 1–20 kohdassa seuraavasti.

"1 Komissio on 10.2.2003 tehnyt 6 päivänä helmikuuta 1962 annetun neuvoston asetuksen N:o 17 (perustamissopimuksen [81] ja [82] artiklan ensimmäinen täytäntöönpanoasetus) (EYVL 1962, 13, s. 204) 14 artiklan 3 kohdan perusteella päätöksen (jäljempänä 10.2.2003 tehty päätös), jolla muutetaan 30.1.2003 tehtyä

päätöstä, jossa komissio on määrännyt, että muun muassa Akzo Nobel Chemicals Ltd:n ja Akcros Chemicals Ltd:n (jäljempänä hakijat) sekä niiden tytäryhtiöiden on alistuttava tarkastukseen, jossa pyritään etsimään todisteita mahdollisista kilpailua rajoittavista menettelytavoista (jäljempänä 30.1.2003 tehty päätös).

2 Komission virkamiehet tekivät 12. ja 13.2.2003 Office of Fair Tradingin (Yhdistyneen kuningaskunnan kilpailuviranomainen) edustajien avustamana edellä mainittujen päätösten perusteella tarkastuksen hakijoiden toimitiloissa, jotka sijaitsevat Ecclesissä, Manchesterissa (Yhdistynyt kuningaskunta). Tämän tarkastuksen kuluessa komission virkamiehet kopioivat huomattavan määrän asiakirjoja.

3 Näiden toimenpiteiden aikana hakijoiden edustajat ilmoittivat komission virkamiehille, että asianajosalaisuus (legal professional privilege), joka suojaa yhteydenpitoa asianajajiin, saattoi kattaa tietyt määrättyyn aineistoon sisältyvät asiakirjat ja että komissiolla ei tämän vuoksi ollut oikeutta tutustua niihin.

4 Komission virkamiehet ilmoittivat tällöin hakijoiden edustajille, että heidän oli tarpeen tarkastella kyseisiä asiakirjoja pintapuolisesti tutkimatta niitä, jotta he voisivat muodostaa oman mielipiteensä siitä, millaista suojaa kyseisten asiakirjojen on mahdollisesti saatava. Kun asiasta oli keskusteltu pitkään ja kun komission ja Office of Fair Tradingin virkamiehet olivat muistuttaneet hakijoiden edustajia tarkastustoimenpiteiden estämisestä aiheutuvista rikosoikeudellisista seuraamuksista, päätettiin, että tarkastusta johtava virkamies tarkastelee kyseisiä asiakirjoja pintapuolisesti niin, että hakijoiden edustaja on hänen vierellään. Päätettiin myös, että jos hakijoiden edustaja väittää jonkin asiakirjan kuuluvan asianajosalaisuuden piiriin, hänen on perusteltava vaatimuksensa yksityiskohtaisemmin.

5 Kun hakijoiden edustajien osoittamassa aineistossa olevia asiakirjoja tarkasteltiin, erimielisyyttä syntyi viidestä asiakirjasta, joita lopulta käsiteltiin kahdella eri tavalla.

6 Ensimmäinen näistä asiakirjoista on 16.2.2000 päivätty kaksisivuinen koneella kirjoitettu muistio, jonka Akcros Chemicalsin toimitusjohtaja on osoittanut eräälle esimiehelleen. Hakijoiden mukaan tämä muistio sisältää tietoja, jotka Akcros Chemicalsin toimitusjohtaja on kerännyt muiden työntekijöiden kanssa käymissään yrityksen sisäisissä keskusteluissa. Hakijoiden mukaan nämä tiedot on kerätty siinä tarkoituksessa, että hankittaisiin ulkopuolisia oikeudellisia neuvoja kilpailulainsäädännön noudattamista koskevan sellaisen ohjelman yhteydessä, jonka Akzo Nobel oli jo ottanut käyttöön.

7 Toinen näistä asiakirjoista on edellisessä kohdassa kuvaillun kaksisivuisen muistion toinen kappale, jossa on lisäksi käsinkirjoitettuja huomautuksia, joissa viitataan yhteyksiin erääseen hakijoiden asianajajaan ja mainitaan muun muassa hänen nimensä.

8 Saatuaan hakijoiden selvityksen näistä kahdesta ensimmäisestä asiakirjasta komission virkamiehet eivät pystyneet heti ratkaisemaan lopullisesti, kuuluvatko kyseiset asiakirjat mahdollisesti suojan piiriin. Tämän vuoksi komission virkamiehet ottivat asiakirjoista kopiot ja laittoivat nämä sinetöityyn kirjekuoreen, jonka he ottivat mukaansa tarkastuksen päättyessä. Hakijat ovat hakemuksessaan kutsuneet näitä kahta asiakirjaa A-sarjan asiakirjoiksi.

9 Kolmas asiakirja, josta komission virkamiehet ja hakijat olivat erimielisiä, koostuu joukosta Akcros Chemicalsin toimitusjohtajan käsin kirjoittamia muistioita, jotka hän on hakijoiden väitteiden mukaan laatinut alaistensa kanssa käymien keskustelujen yhteydessä ja joita on käytetty A-sarjaan kuuluvan koneella kirjoitetun muistion laatimisessa.

10 Kaksi viimeistä asiakirjaa ovat Akcros Chemicalsin toimitusjohtajan ja Akzo Nobelissa kilpailuoikeudellisia asioita koordinoivan henkilön välisiä sähköposteja. Viimeksi mainittu on Alankomaiden asianajajayhteisöön kuuluva asianajaja, joka oli asian tosiseikkojen tapahtuma-aikaan myös Akzo Nobelin lakiasiainosaston työntekijä ja siten vakituisessa työsuhteessa tähän yritykseen.

11 Tarkasteltuaan näitä kolmea viimeksi mainittua asiakirjaa ja saatuaan hakijoiden selvityksen tarkastusta johtava virkamies katsoi olevan varmaa, etteivät asiakirjat kuuluneet asianajosalaisuuden piiriin. Tämän vuoksi hän otti niistä kopiot ja liitti nämä muuhun asiakirja-aineistoon laittamatta niitä sinetöityyn kirjekuoreen, toisin kuin hän oli menetellyt A-sarjan asiakirjojen kanssa. Hakijat ovat hakemuksessaan kutsuneet näitä kolmea asiakirjaa B-sarjan asiakirjoiksi.

12 Hakijat lähettivät 17.2.2003 komissiolle kirjeen, jossa ne esittivät selvityksen syistä, joiden vuoksi ne katsoivat, että asianajosalaisuus koski sekä A-sarjan että B-sarjan asiakirjoja.

13 Komissio ilmoitti hakijoille kirjeellä 1.4.2003, ettei se voinut hakijoiden 17.2.2003 lähettämässä kirjeessä esiin tuomien seikkojen perusteella katsoa, että asianajosalaisuus todella koski kyseessä olevia asiakirjoja. Komissio on tässä samassa kirjeessä kuitenkin ilmoittanut hakijoille, että nämä voivat esittää huomautuksia näistä alustavista päätelmistä kahden viikon kuluessa, minkä jälkeen komissio tekee lopullisen päätöksen.

14 Hakijat ovat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 11.4.2003 jättämällään kannekirjelmällä nostaneet EY 230 artiklan neljännen kohdan perusteella kanteen, jossa ne vaativat erityisesti 10.2.2003 tehdyn päätöksen kumoamista ja tarvittaessa 30.1.2003 tehdyn päätöksen kumoamista, 'siinä määrin kuin komissio pitää sitä oikeuttamisperusteena ja/tai perusteena sille toimenpiteelle (jota ei voida erottaa päätöksestä), että se on takavarikoinut ja/tai tarkastellut ja/tai lukenut asianajosalaisuuden piirin kuuluvia asiakirjoja'. Tämän asian numero on T-125/03.

15 Hakijat ilmoittivat 17.4.2003 komissiolle asiassa T-125/03 nostamastaan kanteesta. Ne ilmoittivat komissiolle myös, että huomautukset, joiden esittämiseen niitä oli kehotettu 1.4.2003, sisältyivät tähän kanteeseen.

16 Hakijat tekivät samana päivänä EY 242 ja EY 243 artiklan perusteella hakemuksen, jossa ne pyysivät erityisesti, että välitoimista päättävä tuomari lykkäisi 10.2.2003 tehdyn päätöksen täytäntöönpanoa ja tarvittaessa 30.1.2003 tehdyn päätöksen täytäntöönpanoa. Kirjaamo rekisteröi tämän asian numerolla T-125/03 R.

17 Komissio teki 8.5.2003 asetuksen N:o 17 14 artiklan 3 kohtaan perustuvan päätöksen (jäljempänä 8.5.2003 tehty päätös). Komissio on tämän päätöksen 1 artiklassa hylännyt hakijoiden pyynnön, että A-sarjan ja B-sarjan asiakirjat palautettaisiin niille ja että komissio vahvistaisi tuhonneensa kaikki hallussaan olevat kopiot näistä asiakirjoista. Komissio on 8.5.2003 tehdyn päätöksen 2 artiklassa lisäksi ilmoittanut aikovansa avata A-sarjan asiakirjat sisältävän sinetöidyn kirjekuoren. Komissio on kuitenkin ilmoittanut hakijoille, ettei se tee näin, ennen kuin kanneaika on päättynyt 8.5.2003 tehdyn päätöksen osalta.

18 Komissio esitti 14.5.2003 kirjalliset huomautuksensa asiassa T-125/03 R tehdystä välitoimihakemuksesta.

19 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentti kehotti 22.5.2003 hakijoita esittämään huomautuksensa siitä, mitä 8.5.2003 tehdystä päätöksestä pitäisi niiden mielestä päätellä asiassa T-125/03 R. Hakijat esittivät huomautuksensa 9.6.2003, ja komissio vastasi niihin 3.7.2003.

20 Hakijat ovat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 4.7.2003 jättämällään kannekirjelmällä nostaneet EY 230 artiklan neljännen kohdan perusteella kanteen, jossa ne vaativat, että 8.5.2003 tehty päätös on kumottava ja komissio on velvoitettava maksamaan kanteeseen liittyvät oikeudenkäyntikulut. Hakijat ovat 11.7.2003 kirjatulla erillisellä asiakirjalla tehneet välitoimihakemuksen, jossa ne pyytävät erityisesti, että välitoimista päättävä tuomari lykkäisi 8.5.2003 tehdyn päätöksen täytäntöönpanoa. Tämän asian numero on T-253/03 R."

Valituksenalainen määräys

Asia T-125/03 R

8 Asiassa T-125/03 R välitoimista päättävä tuomari toteaa valituksenalaisen määräyksen 67 kohdassa, että kaikki kanneperusteet, joita hakijat ovat esittäneet 10.2.2003 tehtyä päätöstä ja tarvittaessa 30.1.2003 tehtyä päätöstä vastaan, koskevat todellisuudessa näiden päätösten jälkeen toteutettuja ja kaiken lisäksi niistä erillisiä toimenpiteitä.

9 Välitoimista päättävä tuomari viittaa sitten yhteisöjen tuomioistuinten vakiintuneeseen oikeuskäytäntöön ja palauttaa mieleen valituksenalaisen määräyksen 68 kohdassa, että yritys ei voi asetuksen N:o 17 14 artiklaan perustuvassa tutkimuksessa vedota tarkastusmenettelyjen kulun lainvastaisuuteen tukeakseen vaatimustaan sen toimen kumoamisesta, jonka perusteella komissio suorittaa kyseisen tarkastuksen.

10 Välitoimista päättävä tuomari katsoo näin ollen, etteivät hakijat ole osoittaneet fumus boni juris -edellytyksen täyttyvän, ja hylkää asiassa T-125/03 R täytäntöönpanon lykkäämisestä tehdyn hakemuksen.

Asia T-253/03 R

11 Välitoimista päättävä tuomari lausuu asiassa T-253/03 R ensin toisesta kanneperusteesta, joka koskee asianajosalaisuuden loukkaamista.

12 Välitoimista päättävä tuomari toteaa heti alkuun, ettei Akzo väitä A-sarjan asiakirjojen olevan sellaisinaan ulkopuolisen asianajajan kanssa käytyä kirjeenvaihtoa tai asiakirjoja, joissa toistettaisiin tällaisen yhteydenpidon teksti tai sisältö. Hänen mukaansa Akzo sitä vastoin väittää, että molemmat A-sarjan asiakirjat ovat asianajajan kanssa käytävää puhelinneuvottelua varten laadittuja muistioita.

13 Välitoimista päättävä tuomari katsoo, että kyse on erittäin tärkeistä ja monitahoisista kysymyksistä, jotka koskevat mahdollista tarvetta laajentaa tietyssä määrin asianajosalaisuuden alaa, sellaisena kuin se on oikeuskäytännössä rajattu, sellaisiin työasiakirjoihin tai yhteenvetoihin, jotka on yksinomaan laadittu asianajajan

antamaa oikeudellista apua silmällä pitäen, ja tekee tästä sen päätelmän, että tällaisia kysymyksiä on tutkittava yksityiskohtaisesti pääasian käsittelyssä ja ettei kanne siis tässä vaiheessa vaikuta selvästi perusteettomalta.

14 B-sarjan käsinkirjoitettuja muistioita taas välitoimista päättävä tuomari arvioi samalla tavalla kuin A-sarjan muistioitakin, koska nämä kaksi asiakirjaryhmää ovat keskenään samankaltaisia.

15 Välitoimista päättävä tuomari palauttaa mieleen Akcros Chemicalsin toimitusjohtajan ja Akzo Nobelissa kilpailuoikeudellisia asioita koordinoivan henkilön välisten kahden B-sarjan sähköpostin osalta, että ne eivät ole asianajajan ja hänen päämiehensä välisiä sähköposteja, joten ne eivät lähtökohtaisesti kuulu asianajosalaisuuden piiriin, jos sovelletaan periaatteita, jotka vahvistetaan asiassa 155/79, AM & S vastaan komissio, 18.5.1982 annetussa tuomiossa (Kok. 1982, s. 1575, Kok. Ep. VI, s. 427).

16 Välitoimista päättävä tuomari viittaa sitten hakijoiden ja väliintulijoiden esittämiin väitteisiin ja perusteluihin, joilla hän katsoo ilmeisesti voitavan perustella asianajosalaisuuden laajempaa tulkintaa.

17 Välitoimista päättävä tuomari pitää monitahoisena kysymystä siitä, millä edellytyksillä yrityksen palveluksessa vakituisessa työsuhteessa olevan asianajajan kanssa käyty kirjeenvaihto voi mahdollisesti kuulua asianajosalaisuuden piiriin, ja katsoo siksi, että se on jätettävä pääasian ratkaisevan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen käsiteltäväksi.

18 Ensimmäisen kanneperusteen osalta, jonka mukaan edellä mainitussa asiassa AM & S vastaan komissio annetussa tuomiossa vahvistettuja menettelyllisiä periaatteita on loukattu ja EY 242 artiklaa on rikottu, välitoimista päättävä tuomari ensinnäkin palauttaa kyseiset periaatteet mieleen ja tarkastelee sitten komission suorittaman tarkastuksen tosiasiallista kulkua.

19 Valituksenalaisen määräyksen 137 kohdassa hän viittaa vaikeaan lisäkysymykseen, joka tästä kanneperusteesta nousee esiin. Hänen mukaansa on nimittäin tutkittava, onko komission virkamiehillä ensi arviolta oikeus vaatia, kuten he ovat tässä asiassa tehneet, että heidän on saatava tarkastella asiakirjaa pintapuolisesti voidakseen muodostaa oman mielipiteensä siitä, millaista suojaa asiakirjan on mahdollisesti saatava, kun otetaan huomioon, että tarkastuksen kohteena oleva yritys on velvollinen esittämään tiedot, jotka ovat omiaan osoittamaan, että asiakirja todella kuuluu suojan piiriin.

20 Tämän osalta välitoimista päättävä tuomari katsoo valituksenalaisen määräyksen 139 kohdassa, ettei voida pitää poissuljettuna, että komission virkamiesten on asetuksen N:o 17 14 artiklan 3 kohtaan perustuvan tarkastuksen yhteydessä pidätyttävä tarkastelemasta edes pintapuolisesti asiakirjoja, joita asianajosalaisuus yrityksen mukaan suojaa, ellei yritys ole antanut suostumustaan asiakirjojen tarkasteluun.

21 Välitoimista päättävä tuomari katsoo, että kyseessä on monitahoinen kysymys sen menettelyn tulkinnasta, joka määritellään edellä mainitussa asiassa AM & S vastaan komissio annetussa tuomiossa, ja ettei voida sulkea pois sitä mahdollisuutta, ettei komissio ole noudattanut kyseisessä tuomiossa vahvistettuja menettelyllisiä periaatteita, ja myöntää siksi fumus boni juris -edellytyksen täyttyvän sekä A-sarjan että B-sarjan asiakirjojen osalta.

22 Välitoimista päättävä tuomari myöntää sitten, että haetuista välitoimista määrääminen on kiireellistä. Hän nimittäin katsoo A-sarjan asiakirjojen osalta, joihin komissio ei ole vielä päässyt tutustumaan, että vakavan ja korjaamattoman vahingon välttämiseksi on tarpeen määrätä, ettei komissio saa tutustua kyseisiin asiakirjoihin, ja että näin ollen on tarpeen lykätä 8.5.2003 tehdyn päätöksen 2 artiklan täytäntöönpanoa.

23 Välitoimista päättävä tuomari katsoo sitä vastoin B-sarjan asiakirjojen osalta, joihin komissio jo on tutustunut ja joita ei ole laitettu sinetöityyn kirjekuoreen, ettei kiireellisyysedellytys täyty.

24 Lopuksi hän vertailee A-sarjan asiakirjojen osalta kyseessä olevia intressejä ja katsoo tämän intressivertailun perusteella, että 8.5.2003 tehdyn päätöksen 2 artiklan täytäntöönpanoa on lykättävä.

25 Valituksenalaisen määräyksen määräysosa on seuraava:

"1) Asia T-125/03 R ja asia T-253/03 R yhdistetään tämän määräyksen antamista varten.

2) Council of the Bars and Law Societies of the European Union, Algemene Raad van de Nederlandse Orde van Advocaten ja European Company Lawyers Association hyväksytään väliintulijoiksi asiassa T-125/03 R ja asiassa T-253/03 R.

3) Välitoimimenettelyssä hyväksytään luottamuksellista käsittelyä koskevat pyynnöt, joita hakijat ovat esittäneet asian T-125/03 R ja asian T-253/03 R oikeudenkäyntiasiakirjoihin sisältyvien tiettyjen seikkojen osalta, jotka on hakijoille 16.9.2003 lähetetyssä kirjaamon kirjeessä mainittu luottamuksellisina.

4) Asiassa T-125/03 R esitetty välitoimihakemus hylätään.

5) Komission ilmoitus, jonka mukaan se ei päästä ulkopuolisia tutustumaan B-sarjan asiakirjoihin, ennen kuin asiassa T-253/03 on annettu tuomio pääasian osalta, kirjataan.

6) Asianajosalaisuuteen perustuvaa suojaa koskevasta pyynnöstä 8 päivänä toukokuuta 2003 tehdyn komission päätöksen (asia COMP/E-1/38.589) 2 artiklan täytäntöönpanoa lykätään asiassa T-253/03 R, kunnes ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin antaa pääasian kannetta koskevan tuomion.

7) A-sarjan asiakirjat sisältävä sinetöity kirjekuori säilytetään ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamossa, kunnes ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin antaa pääasian kannetta koskevan tuomion.

8) Asiassa T-253/03 R esitetty välitoimihakemus hylätään muilta osin.

9) Asian T-125/03 R ja asian T-253/03 R oikeudenkäyntikuluista päätetään myöhemmin."

Valitus ja vastavalitus

26 Valituksellaan komissio vaatii valituksenalaisen määräyksen määräysosan 6 ja 7 kohdan kumoamista. Se esittää kolme valitusperustetta, joiden mukaan fumus boni juris -edellytyksen toteamisessa ja arvioinnissa tehdään oikeudellisia virheitä, kiireellisyysedellytyksen toteamisessa ja arvioinnissa tehdään oikeudellisia virheitä ja

näytön esittämistä koskevassa menettelyssä tehdään virheitä, jotka loukkaavat komission etuja.

27 Akzo vaatii vastavalituksellaan valituksenalaisen määräyksen määräysosan 4 ja 8 kohdan kumoamista. Akzo esittää kaksi valitusperustetta, joiden mukaan ensinnäkin asiassa T-125/03 R loukataan oikeutta tehokkaaseen oikeussuojaan ja toiseksi asiassa T-253/03 R loukataan tätä samaa oikeutta, ja korjaamattoman vahingon käsitettä sovelletaan virheellisesti.

Valitus

28 Aluksi on todettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan välitoimista päättävä tuomari voi määrätä välitoimista vain jos on selvitetty, että niistä määrääminen ilmeisesti on tosiasiallisesti ja oikeudellisesti perusteltua (fumus boni juris) ja että ne ovat kiireellisiä siinä mielessä, että kantajan etuja koskevan vakavan ja korjaamattoman vahingon välttämiseksi on tarpeen, että näistä toimista määrätään ja niiden vaikutukset alkavat jo ennen kuin pääasiassa annetaan ratkaisu. Nämä edellytykset ovat kumulatiivisia, joten välitoimihakemus on hylättävä, kun jokin niistä ei täyty (ks. erityisesti asia C-268/96 P(R), SCK ja FNK v. komissio, määräys 14.10.1996, Kok. 1996, s. I-4971, 30 kohta).

29 Jos kiireellisyysedellytys ei täyty, välitoimihakemus on hylättävä ilman, että on tarpeen tutkia, täyttyvätkö muut edellytykset, mukaan lukien fumus boni jurista

koskeva edellytys, jota valituksenalaisen määräyksen 98 ja 127 kohdan mukaan olisi tarvittaessa käsiteltävä sellaisen asianajosalaisuuden käsitteen pohjalta, joka merkitsisi asianajosalaisuuden suojaa koskevien yhteisön oikeuden niiden periaatteiden uudelleentarkastelua, jotka ilmaistaan muun muassa edellä mainitussa asiassa AM & S vastaan komissio annetussa tuomiossa.

Toinen valitusperuste, joka koskee kiireellisyysedellytystä

Asianosaisten lausumat

30 Komissio väittää, että kiireellisyysedellytyksen täyttymisen arvioinnissa tehdään useita oikeudellisia virheitä. Komission mukaan nämä virheet johtuvat seuraavista seikoista: menetelmä, jolla kiireellisyysedellytyksen katsotaan täyttyvän, on virheellinen; perustelut eivät ole riittäviä; kiireellisyyden toteamisen edellyttämien kriteerien täyttymistä ei kyetä osoittamaan, eikä kiireellisyyden osoittamisessa oteta huomioon sitä, ettei fumus boni juris -edellytyksen täyttyminen ole ilmeistä.

31 Komissio katsoo, että kun välitoimista päättävä tuomari katsoo kiireellisyysedellytyksen täyttyvän, hän perustaa näkemyksensä siihen, että oikeussubjektin asianajajalleen kertomien luottamuksellisten tietojen paljastuminen, vaikka vain väliaikaisestikin, voi olla omiaan aiheuttamaan peruuttamatonta vahinkoa luottamukselle, joka oikeussubjektilla on siihen, ettei hänen asianajajalleen kertomia luottamuksellisia tietoja koskaan paljasteta. Komission mukaan välitoimista päättävä tuomari itsekin myöntää valituksenalaisen määräyksen 167 kohdassa, että vahinko, joka aiheutuisi pelkästä A-sarjan asiakirjojen lukemisesta, ei liittyisi kantajien puolustautumisoikeuksien suojelutarpeeseen vaan "asianajosalaisuuden erityisluonteeseen".

32 Komissio väittää näin ollen, että välitoimista päättävä tuomari soveltaa sellaista asianajosalaisuuden käsitettä, joka on vastoin nykyistä oikeuskäytäntöä, muun muassa edellä mainitussa asiassa AM & S vastaan komissio annettua tuomiota. Komission mukaan nimittäin asianajosalaisuus määritellään valituksenalaisessa määräyksessä yritysten oikeudeksi, jonka käytön kaikenlainen rajoittaminen vaikuttaa peruuttamattomasti sen olennaiseen sisältöön. Komissio sitä vastoin katsoo, että asianajajan ja hänen päämiehensä välisen yhteydenpidon suojaa tarkastellaan edellä mainitussa asiassa AM & S vastaan komissio annetussa tuomiossa sellaisen menettelyn yhteydessä, joka voi johtaa EY 81 ja EY 82 artiklan soveltamista koskeviin päätöksiin tai päätöksiin, joilla määrätään sakkoja.

33 Komissio katsoo lisäksi, ettei väitettyä vahinkoa osoiteta vakavaksi, peruuttamattomaksi eikä myöskään varmaksi.

34 Komissio muistuttaa lisäksi siitä, että se on sitoutunut — ja tämä sitoumus toistetaan valituksenalaisen määräyksen 157 kohdassa — siihen, ettei se päästä ulkopuolisia tutustumaan kyseessä oleviin asiakirjoihin ennen kuin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on ratkaissut pääasian kanteen, joten sen mukaan ei ole mitään vaaraa, että asiakirjat paljastuisivat ulkopuolisten kautta.

35 Akzo väittää, että valituksenalaisessa määräyksessä sovelletaan asianmukaisesti asianajosalaisuuden suojaa koskevaa oikeuskäytäntöä ja erityisesti niitä periaatteita, jotka vahvistetaan edellä mainitussa asiassa AM & S vastaan komissio annetussa tuomiossa.

Asian arviointi

36 On syytä palauttaa mieleen, että välitoimimenettelyn tarkoituksena on varmistaa tulevan lopullisen päätöksen täysi tehokkuus, jotta vältetään aukot yhteisöjen tuomioistuimen takaamassa oikeussuojassa. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi kiireellisyyttä on arvioitava siihen nähden, onko asiassa tarpeen antaa väliaikainen ratkaisu, jotta vältytään siltä, että väliaikaista oikeussuojaa pyytäneelle asianosaiselle aiheutuu vakavaa ja korjaamatonta vahinkoa (asia C-180/01 P-R, komissio v. NALOO, määräys 17.7.2001, Kok. 2001, s. I-5737, 52 kohta).

37 Lisäksi on muistutettava siitä, että yhteisöjen tuomioistuin on katsonut sellaisen päätöksen osalta, jolla komissio on määrännyt tarkastuksen, että mikäli yhteisöjen tuomioistuimet kumoavat kyseisen päätöksen, komissio ei voi käyttää yhteisön kilpailusääntöjen rikkomista koskevassa menettelyssä niitä asiakirjoja tai todistuskappaleita, jotka se on kerännyt tämän tarkastuksen aikana, koska muuten yhteisöjen tuomioistuimet voivat kumota kilpailusääntöjen rikkomisesta tehdyn päätöksen sikäli kuin se perustuu tällaisen selvityksen käyttämiseen (asia C-94/00, Roquette Frères, tuomio 22.10.2002, Kok. 2002, s. I-9011, 49 kohta).

38 Samoja periaatteita voidaan soveltaa silloin, kun kyseessä on komission päätös jättää myöntämättä asianajosalaisuutta koskevaa suojaa yhden tai usean asiakirjan osalta ja kun yhteisöjen tuomioistuimet kumoavat tällaisen päätöksen.

39 Komissio sitä paitsi myöntää, että jos 8.5.2003 tehty päätös katsottaisiin myöhemmin lainvastaiseksi, se joutuisi poistamaan asiakirja-aineistostaan ne asiakirjat, joita kyseinen lainvastaisuus koskee, eikä se siis voisi käyttää niitä todisteina.

40 Näin ollen se mahdollisuus, että A-sarjan asiakirjoja käytetään lainvastaisesti komission suorittamassa yhteisön kilpailusääntöjen rikkomista koskevassa menettelyssä, on vain teoreettinen ja joka tapauksessa epätodennäköinen.

41 On syytä lisätä, että vaikka jo pelkästään se seikka, että komissio tutustuu A-sarjan asiakirjojen sisältämiin tietoihin käyttämättä niitä kuitenkaan yhteisön kilpailusääntöjen rikkomista koskevassa menettelyssä, voikin olla omiaan vaikuttamaan asianajosalaisuuteen, tällainen seikka ei yksinään riitä perusteluksi sille, että kiireellisyysedellytys täyttyy käsiteltävänä olevassa asiassa.

42 On nimittäin katsottava, että kun otetaan huomioon komission sitoumus siihen, ettei se päästä ulkopuolisia tutustumaan A-sarjan asiakirjoihin ennen kuin pääasiassa T-253/03 on annettu tuomio, ja kun otetaan huomioon myös se, ettei komissio voisi käyttää kyseisiä asiakirjoja todisteina yhteisön kilpailusääntöjen rikkomista koskevassa menettelyssä, jos 8.5.2003 tehty päätös katsottaisiin lainvastaiseksi, ainoastaan kyseisten asiakirjojen paljastumisella voitaisiin osoittaa, että kiireellisyysedellytys täyttyy käsiteltävänä olevassa asiassa. Tämän osalta on syytä palauttaa mieleen, että komission virkamiehet jo tutkivat, vaikkakin pintapuolisesti, A-sarjan asiakirjoja tarkastuksen aikana.

43 Vahinko, joka voisi aiheutua kyseisten asiakirjojen perusteellisemmasta tutkimisesta, ei riitä sen osoittamiseen, että vakavaa ja korjaamatonta vahinkoa todella syntyy, koska komissio ei voi käyttää näin saamiaan tietoja.

44 Koska kiireellisyysedellytys ei näin ollen täyty, toinen valitusperuste on hyväksyttävä, ja valituksenalaisen määräyksen määräysosan 6 ja 7 kohta on kumottava.

Vastavalitus

Ensimmäinen valitusperuste

45 Akzo väittää, että välitoimihakemuksen hylkääminen asiassa T-125/03 R loukkaa oikeutta tehokkaaseen oikeussuojaan. Akzon mukaan kannekelpoinen toimi voi olla vain se päätös, joka tehtiin asetuksen N:o 17 14 artiklan 3 kohdan nojalla ja joka on syynä väitettyyn menettelysääntöjen rikkomiseen. Akzon mukaan mikään myöhempi päätös ei ole yhtä suorassa yhteydessä kyseiseen rikkomiseen eikä voi olla sellainen toimi, joka vaikuttaa välittömästi ja peruuttamattomasti tarkastuksen kohteena olevan yrityksen oikeusasemaan. Akzo väittää lisäksi, ettei komissio ole minkään yhteisön säännöksen tai määräyksen nojalla velvollinen toteuttamaan tarkastuksen jälkeen toimea, joka voitaisiin riitauttaa. Näin ollen kyseessä olevan yrityksen oikeussuoja on Akzon mukaan riippuvainen komission harkintavaltaan perustuvasta päätöksestä.

46 Tämän osalta on riittävää todeta, että välitoimista päättävä tuomari soveltaa asianmukaisesti vakiintunutta oikeuskäytäntöä, jota Akzo ei sitä paitsi edes kyseenalaista ja jonka mukaan päätöksen tekemisen jälkeiset toimet eivät voi vaikuttaa kyseisen päätöksen pätevyyteen. Tämän oikeuskäytännön soveltaminen käsiteltävänä olevassa asiassa kyseessä olevan tarkastuksen kulkuun ei myöskään jätä Akzoa vaille oikeussuojaa. Komissio nimittäin teki hylkäyspäätöksen pian tarkastuksen jälkeen, ja jos se ei olisi niin tehnyt, Akzo olisi voinut nostaa kanteen saadakseen komissiolta takaisin asiakirjat, jotka on laitettu sinetöityyn ja Brysseliin vietyyn kirjekuoreen.

Toinen valitusperuste

47 Toisella valitusperusteellaan Akzo väittää, että kun välitoimista päättävä tuomari katsoo, ettei kiireellisyysedellytys täyty asiassa T-253/03 R tehdyn B-sarjan asiakirjoja koskevan hakemuksen osalta, hän loukkaa oikeutta tehokkaaseen oikeussuojaan ja perustaa näkemyksensä korjaamattoman vahingon käsitteen liian tiukkaan tulkintaan.

48 Akzo nimittäin väittää, että hylätessään asiassa T-253/03 R kyseisiä asiakirjoja koskevan välitoimihakemuksen välitoimista päättävä tuomari kannustaa komissiota laittamaan kyseiset asiakirjat asiakirja-aineistoonsa pikemminkin kuin sinetöityyn kirjekuoreen. Valituksenalaisen määräyksen perustelujen valossa komissiolla on Akzon mukaan näin ollen mahdollisuus pitää huolta siitä, että jokainen sellainen välitoimihakemus hylätään, joka tehdään, jotta kyseisten asiakirjojen asema ei lopullista päätöstä odotettaessa muuttuisi.

49 Tämän osalta on syytä palauttaa mieleen, että välitoimista päättävä tuomari toteaa valituksenalaisessa määräyksessä, että komissio on jo tutustunut kolmeen B-sarjan asiakirjaan, joita ei ole laitettu sinetöityyn kirjekuoreen, joten jos 8.5.2003 tehty päätös kumottaisiin pääasiassa, komissio ei voisi käyttää kyseessä olevia tietoja todisteina.

50 Välitoimista päättävä tuomari katsoo, että vahingon voitaisiin käytännössä todeta syntyneen vain, jos komissio toteuttaisi B-sarjan asiakirjojen sisältämiin tietoihin perustuvia toimia, mutta Akzo ei pystyisi myöhemmin osoittamaan riittävän varmasti, että yhtäältä näiden tietojen ja toisaalta toteutettujen toimien välillä todella on yhteys. Välitoimista päättävä tuomari pitää kuitenkin tällaista riskiä hypoteettisena.

51 Hän lisää, että komissio on huomautuksissaan ilmoittanut, ettei se päästä ulkopuolisia tutustumaan A- ja B-sarjan asiakirjoihin ennen kuin pääasiassa on annettu tuomio, ja kirjaa kyseisen sitoumuksen.

52 Välitoimista päättävä tuomari ei näin ollen tee oikeudellisia virheitä katsoessaan, ettei mitään korjaamatonta vahinkoa voi todella syntyä ja ettei kiireellisyysedellytys näin ollen täyty.

53 Koko vastavalitus on näin ollen hylättävä.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuimen presidentti on määrännyt seuraavaa:

1) Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentin yhdistetyissä asioissa T-125/03 R ja T-253/03 R, Akzo Nobel Chemicals ja Akcros Chemicals vastaan komissio, 30.10.2003 antaman määräyksen (ei vielä julkaistu oikeustapauskokoelmassa) määräysosan 6 ja 7 kohta kumotaan.

2) **Euroopan yhteisöjen komission ilmoitus, jonka mukaan se ei päästä ulkopuolisia tutustumaan A-sarjan asiakirjoihin ennen kuin pääasiassa T-253/03 on annettu tuomio, kirjataan.**

3) **Asiassa T-253/03 R tehty välitoimihakemus hylätään.**

4) **Vastavalitus hylätään.**

5) **Oikeudenkäyntikuluista päätetään myöhemmin.**

Allekirjoitukset